

Motion till riksdagen 2012/13:Sf239

av **Bo Bernhardsson och Peter Persson (S)**

En reformerad sjukförsäkring

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheterna till en ny sjukförsäkringsreform som sätter den sjukes rättigheter och personliga förutsättningar att ta ett arbete i främsta rummet.

Motivering

Den 1 juli 2008 trädde den nya sjukförsäkringen i kraft. Nu gäller den så kallade rehabedjan och att den sjukes rätt till sjukpenning prövas i tre steg. Under de första 90 dagarna prövas den sjukskrivnes arbetsförmåga i förhållande till nuvarande arbetsuppgifter. Därefter skall möjligheterna till omplacering hos nuvarande arbetsgivare prövas. För arbetsgivaren gäller att denne skall undersöka möjligheterna att anpassa arbetsplats och arbetsuppgifter till den sjukskrivnes begränsade arbetsförmåga.

Om det finns arbetsuppgifter som den sjuke kan utföra dras sjukpenningen in. I annat fall fortsätter sjukskrivningen till dag 180 då möjligheterna att ta ett arbete på hela den reguljära arbetsmarknaden prövas. Om Försäkringskassan då bedömer att det finns något som helst arbete någonstans i landet som den sjukskrivne kan tänkas klara blir sjukpenningen indragen.

Vissa förändringar till det bättre har skett efter initiativ från Socialdemokraterna med flera partier, men reformens utfall är som helhet alarmerande. Hittills har över 65 000 utförsäkrats, med stora ekonomiska konsekvenser. En undersökning från fackförbundet Kommunal visade att mer än 36 procent av deras utförsäkrade medlemmar förlorat över 5 000 kronor i månaden. Det är också tydligt att tidsgränserna hittills inte inneburit vare sig tidigare rehabiliteringsinsatser eller fler i arbete. Mycket tyder istället på att utslagningen från arbetsmarknaden har ökat – inte minst på grund av hur tidsgränserna kommit att tillämpas.

Fel! Okänt namn på

Det är alltså lätt att se de stora svagheterna i detta hårt kritiserade system som uppvisar direkt omänskliga drag när det gäller den grundläggande synen på och hanteringen av sjuka människor. Det är naturligtvis inte, bara som ett exempel, rimligt att ställa krav på att äldre personer, som drabbats av en svår sjukdom, med en lång yrkeskarriär och etablerade familjeförhållanden, skall förutsättas vara beredda att flytta vart som helst för att ta vilket jobb som helst.

Av dem som berörs av indragen sjukpenning och som förlorat jobbet kommer relativt få att få sjukpenningen förlängd eller pension. De som hamnar utanför denna grupp blir hänvisade först till a-kassa och sedan till försörjningsstöd. Nyordningen leder också till en maktförskjutning till arbetsgivarens fördel, då denne mycket väl kan tänkas utnyttja systemet för att bli av med en anställd som av en eller annan orsak inte är önskvärd. Det innebär en försämring av anställningsskyddet.

Till detta skall läggas att en allt svagare arbetsmarknad, där de jobb som finns att få blir allt färre, gör att systemet kommer att fungera dåligt och allt sämre.

Hela reformen skall också ses i ljuset av den borgerliga regeringens strävan att sänka de så kallade reservationslönerna, det vill säga att trycka ner lägstralönerna på arbetsmarknaden.

Någonstans i bakgrunden till denna sjukreform finns också en god tanke som nu helt förfelas, det vill säga att skapa incitament för alla inblandade parter att rehabilitera och så långt möjligt ge tidigare sjuka med en förändrad arbetsförmåga plats i arbetslivet. Men om det skall lyckas förutsätter det framför allt ett arbetsliv där inte kraven ställs allt högre och de anställda pressas allt hårdare, utan där det finns plats för personer som inte längre kan prestera till 100 eller 110 procent.

Sjukförsäkringen måste ses över i syfte att reformeras, så att den sjukes rättigheter och personliga förutsättningar att ta ett arbete ställs i främsta rummet och så att såväl anställnings- som försörjningstryggheten värnas.

Stockholm den 26 september 2012

Bo Bernhardsson (S)

Peter Persson (S)